

PATVIRTINTA

Radviliškio lopšelio-darželio „Eglutė“
Direktoriaus 2026 m. rugsėjo 11 d.
įsakymu Nr. B-58 (1.7)

PRITARTA

Radviliškio lopšelio-darželio „Eglutė“
Mokytojų tarybos 2026 m. rugsėjo 11 d.
protoliniu nutarimu Nr.5

PATYČIŲ IR SMURTO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO RADVILIŠKIO LOPŠELYJE - DARŽELYJE „EGLUTĖ“

TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių ir smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Radviliškio lopšelyje-darželyje „Eglutė“ (toliau - Lopšelis-darželis) tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti Lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos, patyčių apraiškomis ugdomo(s) aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2017 m. kovo 22 d. Nr. V-190.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių ir/ar smurto stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Lopšelyje-darželyje, vadovaujantis šiais principais:

3.1. į patyčias ir smurtą būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas Lopšelio-darželio administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias ir smurtą, privalo reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias ir/ar smurtą amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias ir/ar smurtą amžiaus ir pareigų.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos);

4.1.1. **žodinės patyčios** – pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

4.1.2. **fizinės patyčios** – mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

4.1.3. **socialinės patyčios** – socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

4.1.4. **sisteminės patyčios** – tai pasikartojantis, tęstinis ir tyčinis elgesys, kuriuo, siekiama kitą asmenį įskaudinti, pažeminti, įbauginti, atstumti ar kitaip neigiamai paveikti jo emocinę ir socialinę gerovę. Sisteminėms patyčioms būdingas pasikartojantis elgesio modelis, galios disbalansas tarp patyčias inicijuojančio ir jas patiriančio asmens bei sunkumai patiriančiajam apsiginti ar sustabdyti tokį elgesį;

4.1.5. **grupinės patyčios** – tai tyčinis ir pasikartojantis vieno ar kelių asmenų elgesys, kai, veikiat kartu ar palaikant vienas kitą, siekiama kitą įskaudinti, pažeminti, įbauginti, atstumti ar kitaip neigiamai paveikti jo emocinę ar socialinę gerovę;

4.1.6. **pasikartojantys atvejai** – tai pakartotinai pasireiškiantys panašaus pobūdžio elgesio atvejai, kuriems būdingas tęstinumas ir galimas neigiamas poveikis asmenų fizinei, emocinei ar socialinei gerovei;

4.1.7. **elektroninės patyčios** – skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

4.2. **smurtas** – sąmoningas jėgos taikymas siekiant sužeisti ar įžeisti kitą asmenį;

4.2.1. **smurtas su sužalojimu** - tai tyčinis fizinis veiksmas prieš asmenį, dėl kurio padaroma fizinė žala ar sužalojimas, sukeliantis skausmą, sveikatos sutrikdymą ar kitokias neigiamas fizines pasekmes;

4.3. **patyčias ir/ar smurtą patiriantis** – vaikas ir/ar įstaigos darbuotojas, iš kurio yra tyčiojamas, prieš kurį smurtaujama;

4.4. **besityčiojantis ir/ar smurtaujantis** – vaikas ir/ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ar smurtą ir/ar prisidedantis prie jų;

4.5. **patyčias ir/ar smurtą patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojamas;

4.6. **patyčių ir/ar smurto stebėtojas** – darbuotojas, matantis ar žinantis apie patyčias ir/ar smurtą;

4.7. **patyčių ir/ar smurto prevencija** – veikla, skirta patyčių ir smurto rizikai mažinti imantis Lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (kitų teisėtų vaiko atstovų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

4.8. **patyčių ir/ar smurto intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių ir/ar smurto dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant vaikų tėvus (kitus teisėtus vaiko atstovus);

4.9. **patyčių ir/ar smurto prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių ir/ar smurto situacijos Lopšelyje-darželyje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

PATYČIŲ IR/AR SMURTO STEBĖSENA IR PREVENCIJA

5. Patyčių ir/ar smurto prevencija ir intervencija Lopšelyje-darželyje yra svarbi veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi Lopšelio-darželio vadovas, Lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisija ((toliau – VGK), švietimo pagalbos specialistai, mokytojai, o ją vykdo visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

6. Patyčių ir/ar smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 Lopšelio-darželio VGK nariai, kurie kiekvienais metais:

6.1. surenka apibendrintus duomenis iš grupių dėl įstaigoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir/ar smurtą, atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

6.2. remdamiesi apklausos ir pranešimų apie patyčias ir/ar smurtą analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą metams;

6.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį V GK posėdyje;

6.4. V GK teikia siūlymus Lopšelio-darželio vadovui dėl patyčių ir/ar smurto prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, Tvarkos aprašo tobulinimo, Lopšelio-darželio darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių ir/ar smurto prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais.

7. Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias ir/ar smurtą, informuoja V GK narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie patyčias ir smurto prevencijos ir intervencijos rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją su patyčiomis ir/ar smurtu.

III SKYRIUS

PATYČIŲ IR/AR SMURTO INTERVENCIJA

8. Visais įtariamų ir realių patyčių ir/ar smurto atvejais kiekvienas Lopšelio-darželio administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas reaguodamas:

8.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias ir/ar smurtą – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, jei turi galimybę, išsaugo įrodymus;

8.2. primena vaikui, kuris smurtauja ir/ar tyčiojasi, Lopšelio-darželio elgesio taisykles;

8.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, kitus teisėtus vaiko atstovus), Lopšelio-darželio darbuotojus ar institucijas (pvz., policiją, greitąją medicinos pagalbą);

8.4. informuoja grupės mokytoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

9. Grupės mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ir/ar smurtą:

9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių ir/ar smurto atvejis;

9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (kitus teisėtus vaiko atstovus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

9.3. pildo pranešimo apie patyčias 2 priedą (nustatę patyčių ir/ar smurto atvejį);

9.4. tą pačią dieną apie įvykį praneša socialiniam pedagogui, ar direktoriaus pavaduotojui ugdymui.

10. Socialinis pedagogas, ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui:

10.1. registruoja pranešimą Patyčių ir/ar smurto registracijos žurnale;

10.2. esant poreikiui sprendžia patyčių ir/ar smurto situaciją su grupės mokytoju, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susitikimus situacijos įvertinimui;

10.3. nesiliaujant smurtui, patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui (pasikartojantis ar intensyvus asmens tyčinis fizinis, žodinis, socialinis ar psichologinis žalojimas), kreipiasi į Lopšelio-darželio V GK ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

11. Lopšelio-darželio V GK įvertinusi turimą informaciją:

11.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (kitus teisėtus vaiko atstovus);

11.2. informuoja Lopšelio-darželio vadovą apie esamą situaciją;

11.3. ypatingu atveju (esant fiziniam smurtui) arba jeigu numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, patyčių ir/ar smurto sustabdyti nepavyksta, informuoja Lopšelio-darželio vadovą ir kreipiasi bendradarbiavimo į Valstybės vaiko teisių apaugos ir įvaikinimo tarnybą, policiją.

12. Kiekvienas, sužinojęs apie Lopšelio-darželio darbuotojo patiriamą smurtą ar patiriamas patyčias arba darbuotojo smurtavimą ir/ar tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas apie tai informuoti įstaigos vadovą.

13. Lopšelio-darželio vadovas, sužinojęs apie Lopšelio-darželio darbuotojo patiriamą smurtą, patyčias arba Lopšelio-darželio darbuotojo smurtavimą, tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių.

14. Patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

15. Patyčių ir/ar smurto dalyviams pagal individualius poreikius Lopšelyje-darželyje teikiama socialinė pedagoginė pagalba.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys vaiko ar darbuotojo asmens byloje ir duomenys, susiję su asmeniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims išsiaiškinti smurto ir/ar patyčių atvejį ir atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti asmenų teises ir teisėtus interesus.

17. Visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai (mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai), kiti darbuotojai supažindinami su Tvarkos aprašu.

**RADVILIŠKIO LOPŠELIO-DARŽELIO „EGLUTĖ“
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR/AR PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą ir/ar patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą ir/ar patyčias:	
Kada įvyko smurtas ir/ar patyčios (data, valanda):	
Kur įvyko smurtas ir/ar patyčios:	
Kokia smurto ir/ar patyčių forma naudota ar įtariama, kada buvo naudota: ○ Fizinis smurtas – prievarta prieš asmenį: stumdymas, mušimas, sužeidimas, pargriovimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.; ○ Psichologinis smurtas – tai dažniausiai susiję įžeidžiantys žodžiai, pastabos, grasinimai, draudimai, gąsdinimai, kuriais yra siekiama asmenį įskaudinti, įbauginti, priversti suvokti priklausomybę nuo skriaudėjo; ○ Socialinis smurtas – įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad yra nepageidaujamas ar atstūmimas; ○ Elektroninės patyčios – skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.; ○ Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui; ○ Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	
Duomenys apie patyčių dalyvius:	
<i>Patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius:	
Asmens, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, amžius:	
Asmenų, <i>stebėjusių patyčias</i> vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Lopšelio-darželio mokytojo ar kito darbuotojo elgesys šioje smurto ir/ar patyčių situacijoje:

--

Veismų po įvykio, planas:

Su vaiku ir/ar darbuotoju patyrusiu patyčias:	
---	--

Su vaiku ir/ar darbuotoju, kuris tyčiojosi:	
Su stebėtojais:	
Su smurto ir/ar patyčių dalyvių tėvais (kitais teisėtais vaiko atstovais):	
Su kitais lopšelio-darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti)	

Formą užpildė _____

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Smurto ir/ar patyčių registracijos žurnalas Nr. _____

**RADVILIŠKIO LOPŠELIO-DARŽELIO „EGLUTĖ“
SMURTO IR/AR PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

F – fizinès

Ž – žodinė

E – Elektroninès

S – socialinès

V – vaikas

S – suaugęs bendruomenės narys

[illegible]

